

راهبرد فرهنگی رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان

/خبرگزاری آران

نویسنده و پژوهشگر: علیرضا خیابوی

اسرائیل جزء اولین رژیم‌هایی بود که در اوایل سال 1991 استقلال جمهوری آذربایجان را به رسمیت شناخت این در حالی بود که اهمیت ژئواستراتژیک کشور آذربایجان از همه جهات برای اسرائیل روشن بود و این موضوع منجر به برقراری رابطه رسمی آن رژیم با جمهوری آذربایجان در روز 6 آوریل 1992 شد هر چند در دوران شوروی سابق نیز مقامات اسرائیلی با شخصیت‌های رسمی و دولتی جمهوری آذربایجان ارتباطاتی برقرار نمودند لکن استقلال آذربایجان به نوعی فصل جدیدی را روابط بین این دو رژیم برقرار نمود چرا که اسرائیل خوب می‌دانست کشور آذربایجان بعنوان یکی از مهم‌ترین کشورهای ژئواستراتژیک در دنیا و منطقه قفقاز می‌باشد اما آنچه که اهمیت دارد بررسی منافع طرفین در ایجاد روابط رو به توسعه این دو رژیم می‌باشد که بطور مختصر با تاکید بر راهبرد فرهنگی رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان در این مجال اندک کنکاش می‌گردد

اهداف جمهوری آذربایجان در ایجاد ارتباط نزدیک با اسرائیل :

- تنظیم ارتباط این کشور با دنیای غرب از طریق اسرائیل
- جذب حمایت‌های مادی و سرمایه گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی
- بهره مندی از لابی صهیونیستها در برابر لابی ارامنه در کنگره آمریکا
- جلوگیری از نفوذ فرهنگی و سیاسی جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان با توجه به اشتراکات فرهنگی و مذهبی و همچنین مبارزه با اسلام‌گرایی
- گرفتن ضمانت‌های محکم برای حمایت اسرائیل از حاکمیت آذربایجان

اهداف اسرائیل در ایجاد و گسترش ارتباط با جمهوری آذربایجان:

- ایجاد پایگاهی مستحکم برای خود در منطقه قفقاز
- گسترش نفوذ سیاسی و امنیتی در سیستم حاکمیتی آذربایجان با توجه به همسایگی این کشور با جمهوری اسلامی ایران
- تلاش برای جبران شکست‌های همه جانبه از حزب الله لبنان و جمهوری اسلامی ایران جهت نفوذ و دهنکجی به جمهوری اسلامی ایران
- ایجاد پایگاه‌های امنیتی و نظامی اسرائیل در جمهوری آذربایجان جهت حفظ منافع اسرائیل در منطقه قفقاز و تهدید کردن ایران در پشت مرزهای شمالی ایران
- جذب نخبگان اقتصادی و سیاسی
- بهره برداری از عوامل و عناصر غربگرا و ضد اسلام در راستای تحکیم موقعیت اسرائیل در آن کشور
- اراهه الگویی از ارتباط یک کشور اسلامی با اسرائیل به دنیای اسلام با توجه به اینکه این کشور چندی است با ترکیه با مشکل روبرو شده است چرا که قبلا این ترکیه بود که این نقش را ایفا می‌نمود.
- با توجه به وجود یهودیان قابل توجه در جمهوری آذربایجان ایجاد تقویت جوامع یهودی جمهوری آذربایجان و اتصال آن به شبکه‌های جهانی یهودیان و صهیونیستها (حدود 30000 یهودی در جمهوری آذربایجان زندگی میکنند)
- تلاش برای نیل به آرزوی واهی یهودی سازی باکو
- فرار از عمق کم استراتژیک در محدوده جغرافیای جهان اسلام و رهایی از بحران مشروعیت و هویت در منطقه و سطح بین الملل با نفوذ در جمهوری آذربایجان
- فرو بردن روابط آذربایجان با ایران در گرداب بی اعتمادی
- عدم تخریب وجهه رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان
- تامین انرژی این رژیم از سوی آذربایجان

اهداف و فعالیت‌های فرهنگی رژیم صهیونیستی در جمهوری آذربایجان:

رژیم صهیونیستی با علم به شرایط فرهنگی دینی و اجتماعی جامعه آذربایجان به این موضوع واقف است که مردم آذربایجان ذهنیت خوبی از این رژیم ندارند لذا با بکارگیری ترفندهایی با رنگ و بوی فرهنگی و خیر خواهانه سعی دارد به نحوی در این کشور جای پای خود ایجاد نماید که در غیر اینصورت در بلند مدت زمینه‌های نفوذ خود را در این کشور از دست خواهد داد بنابراین اسرائیل از ابتدای ورود به آذربایجان کوشید حضور خود را در قالب فرهنگی بیشتر نمود دهد تا قالب‌های امنیتی و سیاسی، لذا آنچه که از اسرائیل در رسانه‌ها شنیده می‌شود همکاری و تلاش در جهت توسعه زیرساخت‌های علمی- پزشکی، عمرانی و همچنین ساخت مراکز فرهنگی، آموزش زبان انگلیسی، رایانه، موسیقی و فیلم و جشنواره کتاب می‌باشد و از این طریق سعی می‌شود به قشر تحصیل کرده و جوان این کشور نزدیک شود از سوی دیگر یکی از بهانه‌های حضور فرهنگی اسرائیل در این کشور وجود یهودیانی می‌باشند که به زعم آنها آموزش لازم را برای برپایی آیین یهودیت ندیده‌اند لذا از این طریق در حالی که کمتر از 30 هزار یهودی در جمهوری آذربایجان وجود دارد تاسیس مدارس و دانشگاه، ارتباطات گسترده با احزاب دینی و سیاسی، تشکیل انجمن‌ها و باشگاه‌های مختلف و انجام هزینه‌های گزاف نمی‌تواند صرفا انگیزه‌های دینی داشته باشد و این رژیم اهدافی غیر از حمایت از جامعه یهودیان و فعالیت‌های صرفا فرهنگی در سر می‌پروراند.

خطوط اصلی و راهبردی حضور فرهنگی اسرائیل در جمهوری آذربایجان:

- تاثیر گذاری فرهنگی و فکری بر جامعه جوان آذربایجان خصوصا قشر نخبه و جوان از طریق تشکیل انجمن‌های دوستی جوانان اجرای اردوهای مشترک تفریحی دانشجویی، برگزاری دوره‌های آموزشی متعدد و مختلف بصورت رایگان.
- ایجاد زمینه‌های حضور و نفوذ در مراکز علمی و دانشگاهی از طریق تبادل استاد و دانشجو و برپایی دوره‌های با اصطلاح دانش افزایی و اعزام اساتید و دانشجویان به اسرائیل.
- گسترش، تقویت و تبلیغ فرهنگ و هنر رژیم صهیونیستی از طریق برگزاری نمایشگاه‌ها و برنامه‌های فرهنگی و هنری.
- شناسایی نخبگان و استعداد‌های علمی و فرهنگی جهت برنامه ریزی‌های بلند مدت.
- بیگانه سازی جامعه آذری با هویت دینی و فرهنگی خود از طریق نفوذ در حوزه فیلم و سینما و تاثیر گذاری محتوایی بر پروژه‌های فرهنگی در دست اقدام تا داری گرایش سکولاری شده و از طرفی محتوای آن ضد اسرائیلی و غربی نباشد.
- تخریب چهره کشورهای انقلابی و جریان مقاومت و بیداری اسلامی از طریق بکارگیری عوامل خود در رسانه‌های دیداری و نوشتاری مانند ادعای کشف عوامل نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران و حزب الله لبنان در نا امن سازی آذربایجان که اخیرا نیز نمونه‌های بسیار زیادی از این دست شائناژهای خبری که از طریق عوامل صهیونیستی هدایت می‌شود شاهد می‌باشیم.
- تقویت جامعه یهودیان و ایجاد زمینه‌هایی برای حضور این جامعه در حوزه‌های عمومی و فرهنگی جمهوری آذربایجان که از طریق فعال سازی انجمن‌ها، مدارس، کالجها و سازمان‌های خیریه

یهودی انجام گردیده است. از نمونه های موجود این سازمانها می توان به موارد زیر اشاره نمود :

1. انجمن یهود باستان
2. آژانس یهود
3. مرکز هاوا
4. انجمن زنان یهودی آذربایجان
5. بنیاد سورس
6. سازمان خیریه هدگرشون
7. مرکز فرهنگی جامعه یهود
8. باشگاه جوانان هلیل و.....

سخن پایانی:

در جمهوری آذربایجان پس از استقلال به دلیل سرگشتگی سیاسی و خلع هویتی موجود و ترس از جایگزینی جریانات اسلامی و شیعی، میدان عمل مناسبی برای رژیم صهیونیستی بوجود آمد و از طرفی آذربایجان نیز برای خارج شدن از هژمونی روسیه ، زمینه حضور را برای اسرائیل که نقش واسط را برای آمریکا و دنیای غرب بازی می کرد مهیا نمود در همین خصوص یکی از زمینه های مناسب و بکر در این کشور، حوزه فرهنگی و اجتماعی است که رژیم صهیونیستی بطور مستقیم و بعضا غیر مستقیم تلاش نموده به این حوزهها ورود نماید هرچند شرایط و مقبولیت عمومی از اینگونه فعالیتهای این رژیم در بین جامعه آذری بسیار اندک است لکن اهداف اینگونه فعالیتها عملا خنثی کردن فعالیتهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و از بین بردن فرهنگ و تمدن اسلامی در آذربایجان می باشد در همین راستا ایجاد کلپ ها ، انجمنها، مدیریت و برنامه ریزی در شبکه های مجازی و اجتماعی ، برگزاری برنامه های فرهنگی مستهجن (نمونه اخیر آن تلاش اسرائیل برای برگزاری فستیوال یوروویژن و رژه همجنسگراهای دنیا در باکو می باشد) از اقدامات فرهنگی این رژیم در آذربایجان می باشد لذا هم اکنون کشور آذربایجان منطبق با سیاستهای راهبردی رژیم صهیونیستی حرکت نموده و آنچه مطمع نظر این رژیم باشد بطور چشم بسته قبول و عمل مینماید.

مراجع و منابع :

- راهبردهای اسرائیل در اوراسیا با تاکید بر آسیای مرکزی و قفقاز- رحمت الله فلاح- اندیشه سازان نور
- مجموعه مقالات یازدهمین همایش بین المللی آسیای مرکزی و قفقاز
- کیهان برزگر "شناسایی عناصر تاثیر گذار در رفتار سیاست خارجی ایران و آذربایجان"
- خبرگزاری آران
- منوچهرمرادی- چشم انداز همکاری ایران و اتحادیه ا وپا در تامین ثبات و امنیت قفقاز جنوبی
- <http://strategicreview.org>